

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Egészévre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Andrássy Tivadar gróf †.

Hosszas gyötrő betegség után múlt szombaton délben meghalt *Andrássy Tivadar* gróf, néhai *Andrássy Gyula* grófnak legidősebb fia, a magyar politikai és társadalmi élet kiváló és nemes alakja. A téli választáson hült meg, a mikor Gál-szécsen programbeszédét elmondotta és onnan kemény téli hidegben tért vissza terebesi kastélyába. Influenzás tüdőgyuladást kapott s hetekig nagybetegen feküdt Terebesen s a legszeretőbb ápolás sem tudta megtartani az életnek.

Andrássy Tivadar gróf mindössze 48 évet élt. 1857-ben született s legidősebb fia volt néhai *Andrássy Gyula* grófnak. Tanulmányait Budapesten és Bécsben végezte s élénk résztvett a magyar ifjuság egyesületi mozgalmában. Résztvett Bosznia okkupációjában is, mint a Württemberg-huszárezred segéd-

Andrássy Tivadar gróf.

Halála nemcsak legelőkelőbb főuri családjaink egyikét borítja mély gyászba, hanem a legnagyobb részvétet kelti a politikai körökben is.

tisztje. 1881-ben a terebesi kerület szabadelvű programmal képviselővé választotta s azóta állandóan megtartotta mandátumát. A képviselőházban öcsésével, *Andrássy Gyula* gróffal együtt mindig előkelő szerepet játszott s 1890-től 1896-ig a képviselőház egyik elnöke volt. 1898-ban a disszidensekkel együtt kilépett a szabadelvűpártból, a mivel megbuktatta Bánffy-t. A múlt évben a nov. 18-iki házszabálymódosítás után ismét elhagyta a szabadelvűpártot s öcsésével, *Andrássy Gyula* gróffal együtt egyik vezére volt a disszidenseknek. Állandóan nagy érdeklődést tanusított a képzőművészetek iránt s évek óta elnöke a Képzőművészeti Társulatnak.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

A magyar földbirtok tehermentesítése.

Bernát István, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója, könyvet írt a magyar földbirtok tehermentesítéséről. Megbízást erre Darányi Ignácól, mint földmivelésügyi minisztertől kapott. A nagy feladatnak a kiváló közgazdasági író szép sikerrel felelt meg. Könyve tanulságos, érdekes és a kérdést alaposan, minden ágazatában igyekezik feltüntetni. Igazi tudással, nagy tapasztalatokkal szedte össze az anyagot, hogy rámutasson azokra a tarthatatlan állapotokra, a melyben a magyar földbirtok sanylik, és hogy kijelölje a cselekvés irányát és utjait.

A földdel és a föld termő erejéből élőkkel nemcsak nálunk, hanem más államokban is meglehetősen mostohán bántak el, a terhek aránytalan alkalmazásával. De a míg a külföldön több államban, észrevéve a veszedelmet, a melybe a föld került, már korábban megkezdődött az irányban a cselekvés, hogy a földbirtok terhei kedvező kölcsönök megszerzése révén könnyíttessenek, minálunk csak a legutolsó időkben kezd érvényre jutni az a közvélemény, hogy beható intézkedés szükséges itt is, hogy a magyarság végképen el ne pusztuljon.

A magyar föld rettenetes módon el van adósodva. Olyan nagy ma már ez, hogy az állami és községi terheket is betudva, kamatai fölemésztik a jövedelem felét. Még sokkal rosszabb lesz az arány, ha figyelembe vesszük azt, hogy a nagybirtokok egy tekintélyes része tehermentes. Különösen a kis- és középbirtokok mutatnak gyors változásokat a mindinkább szaporodó árverések és tönkrementek miatt. A nagy nemzeti veszedelem, a kivándorlás, már egymagában is elegendő intő jel arra, hogy sürgősen cselekedjünk.

Bernát István szemben azokkal a felfogásokkal, a melyek a tehermentesítés kérdését tisztán az állam feladatává teszik, azt a meggyőződést vallja, hogy az olyan önzetlen alapon álló intézetek, mint a Magyar földhitelintézet, a Kisbirtokosok országos földhitelintézete, az Országos központi hitelszövetkezet, nagyon üdvös munkát tudnának végezni megfelelő állami segítség mellett. Az önzetlen irányzatnak érvényesülnie kell a nyereségre dolgozó vállalatokkal szemben. Ha az önzetlenül működő intézetek megkapják a telekkönyv és kataszteri birtokívet díj- és bélyegmentesen és elengedik a bekebelezési és kötvény-bélyegét, továbbá rendszerbe foglalják azt,

hogy a visszafizetési részletek közadók módjára legyenek behajthatók, akkor az olcsó, törlesztéses kölcsönök áldásaiban a legkisebb birtokosokat is részesíthetjük.

Az árvapénzeket is a földtehermentesítés céljaira kívánja Bernát István felhasználni, még pedig olyképpen, hogy ez elsősorban az illető vármegyék birtokosainak ügyét szolgálja, valamint postatakarékpénztárnál összegyűlt milliókat is.

Könyvünk szerzője nagy tudással fejtegeti a tárgyat és teszi meg javaslatait, hogy miként biztosítsuk a földnek békéjét és a földmivelőnek boldogulását. A vezető szerepet a szövetkezeteknek kívánja biztosítani, mint a melyek leginkább alkalmasak önzetlen célok megvalósítására. Bernát István munkája tele van okos és életrevaló gondolatokkal; aki megszerzi és elolvassa, nagyon sokat tanulhat és okulhat belőle. —ő—ő.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Apponyi Albert gróf remek beszéde után Tisza István állott fel, hogy reflektáljon az elmondottakra. Minthogy pedig Justh Gyula elnök igen komolyan figyelmeztette az ellenzékieket, hogy bármely oldal-szónokait ne zavarják, mert akkor itt hagyja helyét, Tisza beszéde alatt az ellenzéken kiadták az új jel-szót: „Ne hallga-suk meg, gyerünk ki a teremből!”

Utána Vlád Aurél, csütörtökön pedig Hodzsa Milán nemzetségi beszélt. Nagy figyelemmel hallgatták a békésesabaiak népképviselőjét, Achim L. András ügyes kis beszédjét, melyben különösen a *kisgazdák érdekében foglalt állást*. A jobboldal részéről Vancsó Gyula beszélt. Utána a békésgyulai népképviselő Schriffert József a *nép, főleg a kisgazdák érdekeit* felkaroló törvényhozási intézkedés szükségét hangsúlyozta.

A felirati vitát ezzel berekesztették. Záróbeszédet csak Batthyány Tivadar gróf mondott, ki lendületesen, hazafiasan utasította vissza a nemzetiségiek vádját.

Impozáns látvány következett ezután. Justh Gyula elnök feltette a kérdést, vajjon a Ház elfogadja-e a feliratot? A legszélső baloldaltól egész a jobboldal középső padsoráig terjedő erdő volt a válasz.

A részletes tárgyalás során Batthyány Tivadar két rendbeli stiláris módosítást terjesztett elő. Az egyik a megzólítás szövegét változtatta meg „császári és apostoli királyi felség“-re, az eredeti „felséges apostoli király“ helyett.

Pénteken a ház harmadik olvasásban is elfogadta a felirati javaslatot és az elnöki kihirdetés után Justh Gyula elnök és Szakáts Zoltán aláírták s borítékbatéve lepecsételték. A feliratot Tisza miniszterelnök juttatja a királyhoz.

Szombaton mentelmi ügyeket intéztek el s azután Justh elnök javaslatára elhatározták, hogy a legközelebbi ülés május 22-én lesz.

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Köllő Miklós siremléke.

A kerepesi temetőben új siremléket állítottak fel az elmúlt héten. A sírkő tetején a tehetséges székely szobrász, Köllő Miklós fehér márványszobra áll. Négy évvel ezelőtt egy kis székelytársaság gyűlt össze, hogy Péterfy Tamást, a góbéságok íróját ünnepelje tizedik kötetének megjelenése alkalmával. Ott pendítették meg az eszmét, hogy Köllő-nek, a korán elhalt, jeles székely szobrásznak a kegyelet állítson siremléket. A Köllő-siremlékbizottság megalakult. Zala György elnök, Kiss György alelnök, Péterfy Tamás pénztáros lett és az összes mozgalmi ügyek reászakadtak.

A feladat rettentően nehéz vala. Három kormányválság, egy téli választás, az obstrukció szózápora esett eme kegyeletes társadalmi mozgalom idején. Már azt is rebosztették, hogy minden dugába dőlt, de a székely szívósság mégsem tört meg. A Köllő-siremlék áll. Összesen hétszázötvenegy korona gyűlt össze. (A nyilvános nyugtázást a „Budapesti Hírlap“ közölte.) Ebből levelezés négy éven át felújítva, nyomdai költség, koszorúk stb. leszámítva, csak ötszáz korona maradt. És ebből művészi siremlék került ki mégis, mert Müller Ernő sóskuti kőbányatulajdonos, Köllő jó barátja, a siremlék alapköveit ingyen adta s így csak a szállítás terhelte a bizottságot. Gerenday A. és Fia a díszes síralapzatot és fuvarozásokat 400 K-ért állította ki. A mellszobor márványa 100 K.

volt, de a sokkal értékesebb szoborfaragást Köllő Miklós tanítványai és jóbarátjai: Balázs István, Renner Antal és Fejér János székely szobrászok díjazásul végezték. Sajnos, hogy Kiss György művészi két tervezete pénzühiány miatt kivihető nem volt, mely fáradságért és áldozatkészségért e helyen is köszönet illeti a művész barátot.

Köllő Miklós művészetét hirdetik a „segesvári Petőfi-szobor“, a szegedi „Szentháromság-szobor“, a marosvásárhelyi „Kossuth-szobor“, a királyi palota 4 szobra, az országház kupolatermének 4 szobra és még számos műretek. Most sírja fölé díszes sír-

emléket állított a nemzet kegyelete, tisztelete. — Szelleme maradjon közöttünk, emléke legyen áldott, nemes törekvése szolgáljon buzdításul.

Gyermekek kitiltása a nyilvános mulatóhelyekről.

A belügyminiszter a nyilvános mulatóhelynek tizenöt éven aluli gyermekek által való látogatását illetőleg a következő szabályrendeletet adta ki.

1. §. A nyilvános rend, az erkölcs és a közegészség

szempontjából nincs megengedve, hogy tizenöt éven aluli gyermekek koreasmákat, söresarnokokat, pálinkaméréseket vagy nyilvános bálókát — kivéve gyermekbálókát — látogassanak.

2. §. E tilalomnak minden átlépése a kihágásokról szóló 1879. évi LX. törvény-cikk 1. §-ának alapján kihágásnak fog minősítettetni és 1000 koronáig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni.

a) minden koreasmáros, sör- vagy pálinkamérő, vagy báli rendező, aki megengedi, hogy 15 éven aluli gyermekek a koreasmában, söresarnokban, pálinkamérésben, vagy nyilvános bálon tartózkodjanak;

b) azok a szülők vagy gyámok, akik 15 éven aluli gyermekeiknek vagy gyámoltjaiknak megengedik, hogy azok koreasmában, söresarnokban, pálinkamérésekben vagy nyilvános bálon megjelenjenek.

3. §. Nem követ el kihágást az a szülő, vagy gyám, akinek a községben nincs állandó lakhelye, vagy aki a vidéken lakik, ha koreasmában, vagy söresarnokban étkezés céljából 15 éven aluli gyermekével tartózkodik, valamint az a helyi lakos sem, aki különös okoknál fogva kénytelen 15 éven aluli gyermekkel a nevezett helyeken étkezni.

4. §. A rendőrhatóság ennek a szabályzatnak megtartására felügyelni és az ezt átlépőket feljelenteni köteles.

5. §. Jelen szabályzat oly módon hozandó köz tudomásra, hogy minden italmérésben vagy bál-

Köllő Miklós siremléke.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
elzárolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad:
Husnemüket, füstölt
Iust, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöld-
ségféléket, gyümölcsöt stb.

helyiségben könnyen észrevehető helyen kifüggesztendő és ott olvasható állapotban tartandó. Az a koresmáros, sör-, vagy pálinkamérő, aki ennek a §. határozatait nem teljesíti, 100 kor. pénzbírsággal fog büntettetni. A bírságok a város szegényeinek fognak szolgálni.

6. §. Kihágás esetében elsőfoku bíróságként a rendőrhatalóság, másodfoku bíróságként a városi tanács, harmadfoku bíróságként a királyi belügyminiszter ítélkezik.

Vajjon mikor fogják a pálinkaméréseket is bezárni vásárnapokon, hogy ezáltal az iszákos emberek megbotránkoztató viselkedését meggátolják?

Az orosz-japán háború.

Roszesztvenszki orosz tengernagy hajóhada egyesült *Nebogatov* orosz hajóhadával s a két hajóraj most utban van Vladivosztk felé, hogy ott megvesse hadműveleti helyét. Hogy ez a terve sikerülni fog-e Roszesztvenszkinék, az nagy kérdés. Mert *Togó* a Csuzima-szigetekenél résen áll s különösen torpedó flottájával kellemetlen meglepetést okozhat az orosz hajórajnak. A szárazföldről pedig az a hír jön, hogy *Oyama* marsall a le-nagyobb sietséggel nyomul Vladivosztk ellen hogy megelőzve Roszesztvenszkit, elvegye az orosz hajóraj biztos kiindulási helyét.

A tengeri ütközetet még mindig csak várják. De — állítólag — már csak napok kérdése. Közben még mindig tart s lassan-lassan már valóságos tengeri kigyóvá lesz a semlegességi viszály Franciaországgal.

Japánban megint nagy az izgalom, ami nem is esoda, mert az orosz hajóraj, minden biztosítás dacára és ellenére megint visszatért, már harmadizben, a francia vizekre.

Roszesztvenszkinék — uoylátszik — tényleg az a célja, hogy mindenáron európai bonyodalmat idézzon elő, mert ez az egyedüli alkalmas mód volna az oroszok teljes vereségének elpalástolására.

A szárazföldi harctér.

A Daily Telegraph jeleuti Tokióból: Az északi Koreában ismét fokozott tevékenységet látni. Négyezer orosz lépte át a Tumen folyót. Előrsük már Kilesuban van. A japáuk ezidőszerint Vladivosztk ellen nyomulnak előre, hogy az orosz hajóhad ez egyetlen kikötőjét elfoglalják.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Egy derék szövetkezet. A boltoni kölesönös fogyasztó szövetkezetről van ezuttal szó. Ez a vállalat nem kevesebb, mint 871 személyt alkalmaz. 84 lovat arra, hogy a tagoknak a portékát elszállítsa és több, mint 80 szeneskocsi közlekedik folytonosan a szénbányák és a vevők között. A szövetkezet hetenkint 600 vasuti kocsit burgonyát ad el és egy hét alatt 860 zsák lisztet szállított tagjainak. Ehhez arányítható a többi céllkek forgalma is. A szövetkezet vasutakba, gyárakba és malmokba közel 4³/₄ millió koronát fektetett be és a lefolyt évben 1.300.000 korona osztalékot osztott szét a szövetkezet tagjai között. A szövetkezet azonban nem szorítkozik csupán az üzleti tevékenységre, hanem a tagok szellemi erősödéséről is gondoskodik. Könyvtárak, olvasótermek állnak rendelkezésre és felolvasások által is terjesztik az ismereteket. A szövetkezet évente 48.000 koronát fordít közoktatásügyi célokra és ugyanekkora összeget oszt szét alkalmazottai között jutalomképpen. A szövetkezet arról is gondoskodott, hogy tagjai a saját házukban lakhassanak. E célra 7.500.000 koronát előlegezett. A tagok és alkalmazottak kényelmére éttermeket rendeztek be, amelyekben ételt és italt jutányos áron kapnak. Az összes épületek jól vannak fűtve és világítva: az utóbbit a szövetkezet saját villamos telepei szolgáltatják. Némely üzleti helyiség olyan terjedelmes, hogy valóságos palotának is beillenek. A szövetkezet kitűnő ének- és zenekart is tart fenn és sikerült hangversenyeket szokott rendezni.

A német gazdaszövetség nyomdája. A berlini Bund der Landwirthes működése és ügyköre oly hatalmas méretet vett, hogy a vezetőség célirányosnak tartotta egy szövetkezeti nyomdávállalat felállítását, mely kizárólag a gazdaszövetség szükségletét fedezi. Ez a nyomda állítja elő a német gazdák hivatalos lapját is. Mikor tartunk mi itt?

Förster Lajos. A Szabadalmazott Osztrák Magyar Államvasut oravicai főtisztartóját a király legközelebb királyi tanácsosi címmel tüntette ki. E kiténtetés érdemes férfit ért, mert Förster Lajos a magyar végvidéknek ezen fontos pontján nem csupán gazdasági téren fejt ki igen számbavehető tevékenységeket, hanem igyekszik megerősíteni a nemzeti érzelmeket és felkarolni azokat a tehetségeket, akik sokat ígér-

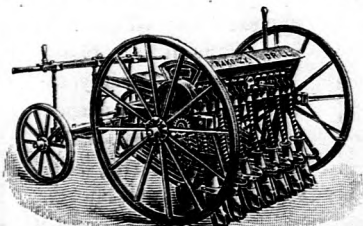
DRÖSSLER KÁROLY

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
BUDAPEST, V. ker., Váci-körút 59. sz.

Magánjárókat, gőzmozgonyokat, gőzcseplőket,
járgányos- és kézcseplőket, benzin- és nyersolajmotorokat,
malomberendezéseket és mindenféle egyéb gazdasági gépeket,

gőzeke-készleteket

Képviselők
kerestetnek.

szállít szolid kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlattal és költségvetéssel kívánatra díjmentesen szolgálok.

nek ugyan, de a kedvezőtlen viszonyok nyomása alatt könnyen a hátraszorítás veszedelmének volnának kitéve. Meleg barátja a szövetkezeteknek és az agrártársadalom terén legalább évek előtt nem siker nélkül munkálkodott. A kitüntetéseknek áradatában, a melyek bizony nem egyszer érdemetlen fejekre is hulltak, jól esik látni, hogy a királyi elismerés ez alkalommal erre igazán méltó férfit ért.

A szövetkezetek adójáról. A szövetkezetek a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója alá esnek. Az adót az adóvet megelőző három évi üzleti eredménynek átlaga után 10%-ban veti ki az adó-kivető-bizottság. A tiszta jövedelemből levonandók a törzsbetétek (részjegyek) után a tagoknak kifizetett kamatok egész 6%-erejéig, továbbá az első szervezés céljából szükséges, egyszersmindenkorra teendő költségek, felszerelési, irodai és lakásbérköltségek, a mérlegben behajthatatlanoknak nyilvánított követelések, tisztviselők fizetése, igazgatók és felügyelők nyereséjuttaléka. Mindezek levonása után fennmaradó tiszta jövedelemre 10% adó vettetik ki. Ha a kivetés sérelmes, felszólamlásnak van helye.

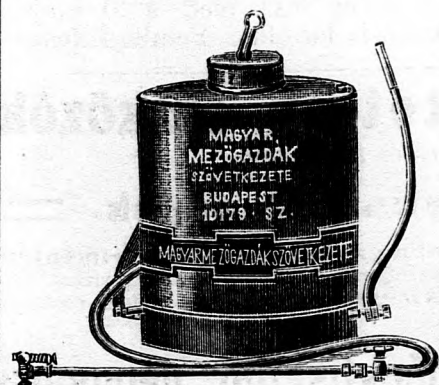
Magyar szövetkezet és a külföld. A mult évi szövetkezeti kongresszus óta a külföldi lapokban mind sűrűbben jelennek meg hivatkozások a magyar szövetkezeti élet eredményeiről. Így a világ első szövetkezeti ujsága, mely Manchesterben jelenik meg a szövetkezetek által elért sikerekről írva a német, dán és svájci nagyban eladó szövetkezetek között megemlékezik a Magyar Gazdaszövetség fogyasztó és értékesítő szövetkezetéről, a Hangyáról is és azt mondja, hogy ez kielégítő munkásságot fejt ki. Érdekes, hogy a belga központi szövetkezet mely fiatalabb a magyarnál, korántsem oly erős és még a kezdet nehézségeivel küzd. Az Egyesült-Államok, Oroszország, Szerbia, Hollandia és Franciaországban e tekintetben még hátrább vannak. Nem sokkal van előbbre Ausztria és Finnland sem.

Fogyasztó szövetkezet Rákosszentmihályon. Itt is alakult fogyasztó szövetkezet, a mely e hó második felében már meg is nyílik. A szövetkezet hivatva lesz a köz-égen az élelmi cikkek doigában már tűrhetlenné vált állapotokon segíteni, tagjainak jó minőségű, jól megmért s kedvezményes árban árukat szállítani. A szövetkezetet, ami igen helyes felfogásra vall, csak az összes jegyzett üzletrész beszédése után nyitják meg. Gondos vezetés és a tagok kitartása mellett könnyen felvirágoztatható a szövetkezet. Hisszük is, hogy mihamar nagyobb eredmény felmutatására lesz képes.

Az angol fogyasztó szövetkezet központja. A manchesteri szövetkezeti központhoz 1150 szövetkezet tartozik. Mindegyik nagy szövetkezet és tagjainak száma összesen 1.600.000. A szövetkezettel kapcsolatosak különböző gyárak, a melyekben 15.000 munkás van elfoglalva. E gyárakban különböző ruha- és cipő-féléket állítanak elő; van azután 37 csatlakozott tejszövetkezet, amelyek 51 fiókjukkal szállítják a tejet és vaját a szövetkezetek tagjainak. Van két nagy gyár, amelyek oldalasok készítésével és füstölésével foglalkoznak. Van két külön gazdaságuk, a hol a befőzésre szánt gyümölcsöt termesztik. Miután Angliában a tea nagy cikk, tea-ültetvényeket rendeztek be Ceylon szigetén. Fiókjaik vannak különböző idegen országokban s hajóik száma, amelyekkel az összeköttetést fentartják ez időszert nyolc. A központi szövetkezet 1864-ben alakult. Megalakításakor igen nagyok voltak a nehézségek, mert a különböző szövetkezeteket egy kalap alá hozni nagy munka volt, de erős akarat előtt nincs nehézség; ezt az angolok megmutatták.

Szövetkezeti szervezkedés Komárommegyében. A Komárommegyei Gazdasági Egyesület szövetkezeti központja nemrég adta ki jelentését a megyebeli szövetkezeti mozgalom és szervezkedés mult évi haladásáról. A megyében ezidőszert nyolc gazdakör működik, ezek közül öt a mult évben keletkezett. Alakult ezenkívül egy tejszövetkezet, két hitelszövetkezet, két fogyasztási szövetkezet, egy pinceszövetkezet, sőt foglalkoznak szövetkezeti magtár alakításával is. Az egyesület nagy buzgalommal csinálja a propagandát a szövetkezeti biztosításnak és a Gazdak Biztosító Szövetkezetének képviselét Győr és Fejérvármegyék számára is elvállalta. Ugyiszintén képviseli az egyesület a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetét is, önzetlenül közbenjár gazdak kölcsönügyeiben, főleg kölcsönök konverziójánál. Közvetített továbbá gazdasági gépeket, műtrágyát, korpát stb. a tagjainak s minden igyekezetével azon volt, hogy a megye gazdasági életében betöltse azt a szerepet, amelyet egy modern gazdasági érdekszervezettől elvárhatunk. Az egyesület szövetkezeti központja még csak tavaly kezdte meg működését s remélünk lehet, hogy munkaköre évről-évre tágulni, tevékenysége élénkülni fog.

Nőimunka értékesítő szövetkezet. Londonban nemrég szövetkezeti alapon létesült egy intézmény, amelynek célja az, hogy az uri rend azon női tagjainak, akik

Ajánljuk szavatolás mellett a francia „ECLAIR” permetezőnek minden tekintetben hű másolatát a „MEZŐGAZDÁK” permetezőt, melyet védjegyünk alatt idehaza gyártatunk.

Továbbá Ia. rézgáliczot, szublimált kénport, Dr. Aschenbrandt-féle bordói és rézkénport, fehér hosszuszálú raffiaháncsot, 4-szer sodrott jutafonalat, venyigemetsző ollókat, szőlő és faajtó késeket, gummiszalagot, furott és hasított parafadugót a legjutányosabb áron.

Kívánatra árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V., ker. Alkotmány-utca 31. sz.

bármely okból kénytelenek jövedelmüket saját kezük munkájával szaporítani, otthon végezhető munkát és ennek révén becsületes megélhetést nyújtson. Az „Ott-honi munkát értékesítő szövetkezet“ tagja lehet minden olyan uri nő, aki munkára szorul s különösen a keresettebb egyszerű cikkek készítését kifogástalanul végzi.

A szövetkezet a női kézimunkában oktatást is ad. Ami bennünket ez új alakulásban különösen érdekel, az alap gondolat, amely az angol nőknek valóban becsülete-re válik. Itt nem arról van szó, hogy az uri osztály nagyon sok tagjának, akik erre rászorulnak, alamizsnaképen adjanak munkát, hanem, hogy kapcsolatot létesítsenek a jobb és kevésbé jómódu nők közt, ahol a gyöngébb fél nem megalázó kényszernek, hanem fel-emelő tisztségnek tartja munkáját, a vásárló pedig egyenrangú társnőjével szemben nem gyakorol jótékony-ságot.

A magunkon segítés elve itt párosul az önérzetes munka megbecsülésével, amely mindkét félre nézve felemelő. Ilyen célzattal alakult szövetkezetek nálunk is nagyon áldásos hatásuaknak bizonyulnának. És a mit az angolok megtettek, miért ne tehetnénk meg mi is?

Egy szó miatt.

Férj: Miért vagy oly rekedt, asszony?

Asszony: A szomszédban voltam egy szóra.

A pápa nászajándéka a német trónörökösnek. Rómából jelentik, hogy a pápa a Vatikán mozaikgyárában óriási méretű mozaik-képet rendelt meg nászajándékkul a német trónörökös számára. Az értékes ajándékot Kopp dr. bibornok fogja mint a pápa képviselője átadni.

Beniczky Ferenc halála. Még nem hervadt el a virág *Beniczky-Bajza* Lenke sirján s vasárnap este követte a halálba férje, *Beniczky Ferenc*, valóságos belső titkos tanácsos, volt belügyminiszteri államtitkár és Pestvármegye volt főispánja. Feleségének halála annyira megtörte, hogy néhány nappal később 6 felségétől főispáni állásától való fölmentését kérte s fényes és jelentős közéleti pályafutásának befejezésével a megérdemelt nyugalomba vonult vissza. Munkában eltöltött élete után kevés napot tölthetett pihenésben. Vasárnap reggel még sétára indult, de a kapuban szivszélhűdés érte. Felvitték lakására s orvosokat hívtak, de ezek már keveset segíthettek állapotán. Este kilencedfél órakor meghalt. Elhunytát kiterjedt rokonságán kívül négy gyermeke gyászolja.

A német trónörökös házassága. A német trónörökös pár tiszteletére június 3-tól 7-ig megtartandó lakodalmi ünnepségeken a bécsi udvart *Frigyes* főherceg és *Isabella* főhercegnő fogja képviselni. A menyasszony anyja, *Anasztasia mecklenburgi* nagyhercegnő, Párisból már elutazott Schwerinbe. A nagyhercegnő két hétig időzött Párisban, ahova minden évben ellátogat s különösen az orosz kolónia s a francia arisztokrácia tagjaival érintkezik. A nagyhercegnő Schwerinből Berlinbe utazik a lakodalmra.

A gödrösi Schiller-ünnep. Szabadkáról írják, hogy *Schiller* a nagy német költő 100-dik születésnapja alkalmából Gödrös községben néhány német diák fejébe vette, hogy Schiller-ünnepet kell tartania Gödrösnek is. Erről plakátokat is nyomattak és teliaggaták vele Gödrös összes utcáit. A plakátban meg volt írva részletesen az ünnepély lefolyása — és hogy a belépti jegyek a *Schweiger* boltjában kaphatók. A gödrösi jó magyarok azonban abban a jó hiszembben voltak, hogy a Schiller-ünnepélyre elmenni csakugyan érdemes dolog lesz, mert a 10 krajcár belépti díjért legalább is hat liter Schillert fognak

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek.

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidő szerint 15-féle nagyságban, különböző szerkezetben a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár. — HÓDMEZŐ-VASÁRHELYEN.

meginni. Ennek következtében aztán nemesak az összes jegyek elfogytak, de a jegy nélkül maradottak is eljöttek és lefizették a 10 krajeár átrét. A felolvasással egybekötött irodalmi estély csakugyan óriási közönség előtt kezdődött. A jelenlevők meglehetősen türelmetlenkedtek. Ők a pohárba önthető Schillert várták és az még mindig késett. Mikor azonban erre hiába vártak, türelmetlenkedésüknek erős jelekben kezdtek kifejezést adni és a harmadik pontnál egy urat, a ki éppen a „Harang“-ot akarta elszavalni, lelődtették a pódiumról azzal, hogy mikor hozzák már a Schillert. A rendező bizottság hiába szabadkozott ez ellen, mert a nagyrészt paraszt publikum oly keményen ment nekik, hogy boldog volt a ki megszökhetett. Egész csomó feljelentés került ki ebből az irodalmi estélyből kifolyólag — köztük két súlyos testi sértés esete is.

Száz élőhalott utazása. Szomoru vonat indult el multhéten a keleti pályaudvarról, Sátoralja-Ujhely felé. A budapesti lipótmezei és angyalföldi tébolydák-ból összesen száz elmebetegot szállítottak el Sátoralja-Ujhelyre, a már fölépült elmegyógyintézetbe. A budapesti tébolydák tudvalevőleg tulzsufoltak s a mikor új intézet nyílik meg valahol a vidéken vagy üresedés áll be, egy-egy ilyen szomoru szállítmány indul Budapestről.

Agyuostrom egy ember ellen. A franciaországi Usseau faluban valóságos katonai ostrom alá vették Roy vadőrt, aki lelőtte volt gazdáját, aztán várába zárkózott s onnan lövöldözött az elfogatására kirendelt esendőrökre. Több napi sikertelen kísérlet után szombaton a tüzérség a ház elé aknát ásott, melybe 15 melinittöltényt helyeztek. Roy azonban még mindig nem akarta megadni magát, mire a töltnyeket vasárnap reggel három órakor meggyújtotta a tüzérség s a ház egyik fala összeomlott; a robbanás következtében Roy súlyos sebekkel borítottan terült el a megostromolt ház padozatán s csak így sikerült elfogni a megátalkodott gyilkost, aki már tíz nap óta fejtett ki ellenállást a fegyveres erővel szemben.

Önként jelentkezett sikkasztó. Kedden este a főkapitányság ügyeletes tisztviselőjénél jelentkezett Bereczky Miklós krasznamihályfalvi születésű 27 éves volt községi jegyző Gyulán és kérte, hogy tartóztassák le. Amikor ugyanis községi jegyző volt, a községi lakosok kölesönügyeleteit bonyolította le. Eközben több ezer koronáig 4–5 gazda nevére váltót hamisított. Több bűnügyi feljelentés érkezett ellene. A dolga most mind rosszabbul megy. Gyulán lakó

családját nem tudta eltartani. Ki akart menni Amerikába, azonban nem volt pénze. Revolvert vásárolt, az öngyilkossághoz nem volt bátorsága, így hát jelentkezik, hogy ilyen módon végezzen magával. Az önként jelentkező sikkasztót letartóztatták.

Bányalégrobbanás — huszonkét halottal. Resicán az Almásy-akna 6-ik szintjén repesztés közben *felrobbant a bányalég.* A robbanás következtében keletkezett omlás *huszonkét embernek halálát okozta*; egy munkás pedig súlyosan megsérült.

Goluchowski tiz éves jubileuma. Mult héten volt tiz éve, hogy Goluchowski gróf áll Ausztria-Magyarország külpolitikája élén. A hármasszövetség megújítása s a Balkán-akció képezi Goluchowski gróf legfontosabb működési tényeit, de nem lehet állítani, hogy különösen az utóbbit valami különös siker koronázta volna. Ellenben főleg a Balkán-kérdés, mind fenyegetőbb lesz s bizony a hármasszövetségnek is csak annyi hasznát látjuk, hogy békében fegyverkezünk s hogy közgazdasági téren szövetségeseink az ellenségeink.

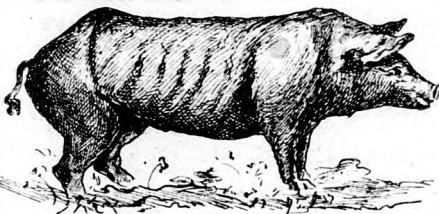
Végzetes kutatás. Temesvár közelében Máslakon kutatás alatt hirtelen földesuszamlás történt, amely három munkást eltemetett. Kettő közülük meghalt. Azóta újabb veszedelmesebb süppedés történt, amely a közeli gőzmalmot bedőléssel fenyegeti. A kultur-mérnökség közegei és egy utászcsapat sürgősen Máslakra utazott.

A népköltő betegsége. Hazafi Veray János az ismert népköltő súlyos betegen visszakerült a Rókus-kórházba, ahol a Müller tanár osztályán fekszik. Az öreg súlyos mellbajban szenved, s bár a legjobb el-látásban részesül, állapota igen veszélyes.

Gyilkossági kísérlet a gyűjtőfogházban. Könnyen végzetessé válható gyilkossági merénylet érte az elmúlt pénteken hivatásának teljesítése közben *Németh Ödön dr.* ismert törvényszéki pszichiátert, a gyűjtőfogház elmemegfigyelő-osztályának vezető-helyettesét. Amint ugyanis *Németh dr.* a gyűjtőfogház elmebeteg osztályán délben, a szokásos napiszem-léje folyamán az erőszakoskodásért külön zárában elhelyezett *Tadics Döme* cellájába lépett, az erőteljes beteg nyitott késsel hirtelen rárohant és szívtája felé ismételt erős szurásokat ejtett. A meglepett főorvost csak lélekjelenléte mentette meg a nagyobb szerencsétlenségtől, s az időközben berohant ápolók

Szíves figyelmébe ajánljuk az igen tisztelt közönségnek a somogyiszilli Szent István gyógyszerár kitünő hatású készítményeit és pedig:

sertésvész elleni óv- és hizlalóport,

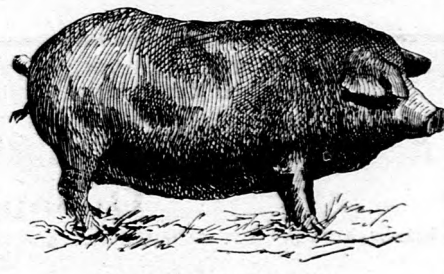

Disznópor használata előtt.

mely rendszeres adagolás mellett nemcsak megakadályozza a sertések különböző betegségeinek fellépését, nagy mértékben fokozza az étvágyát s ennek révén a hizlalást meglepő mértékben elősegíti; hanem kellő időben alkalmazva, az ugyanvezett sertésvérszt is sikeresen gyógyítja. 1 kilogramm ára 1 korona 90 fillér. Ha egész községek részére történik megrendelés, ennek arányában 20–30 százalék engedmény nyújtatik.

10 kiló megrendelésénél 1 kiló ingyen s az egész küldemény bérmentve!

Köszvény-balzsamot izom, csusz és mindennemű esontfájdalmak ellen. Ára egy nagyobb üvegnek 2 korona 50 fillér, kisebb 1 korona 50 fillér.

D. sznópor használata után.

Lysol-Salicylt viszkettség és mindennemű bőrbajok ellen. Ára egy tégelynek 3 korona. — **Hajerősítőt** hajhullás ellen. Ára egy üvegnek 3 korona 80 fillér és 2 korona 50 fillér. — Ezen szerek kitünő hatásáról számtalan elismerő és hálaanyaglatkozat tanuskodik.

Megrendelések GYÓGYSZERTÁR Somogy-Szill küldendők.

mentették ki a veszedelmes helyzetéből. A dr. Németh mellén és karján ejtett sérülések jelentéktelenek. Tadies egyébként Rác Lajos pancsovai törvényszéki vizsgálóbíró meggyilkolásáért került letartóztatásba.

Nagy szélhámosnő Amerikában. A bosztoni rendőrség óriási csalásnak jött a nyomára, amelyet az olasz telepen követtek el. Egy Travo Mária Terézia nevű asszony *Sarolta* császárnénak, *Miksa* császár özvegyének adta ki magát s ezen a réven negyven-ezer dollárt esalt ki az olasz telep tagjaitól. Egy bűntársa, *Rudolf* magyar trónörökösnek vallotta magát, mit annál könnyebben hittek el neki, mert Amerikában még ma is azt hiszik, hogy a trónörökös él. Travo Mária Terézia fejedelmi háztartást vitt. Lakásán mindig koronát viselt és egész udvarral vette magát körül. Hogy mily furfangos módon vitte végbe a csalást, arról a következő eset tanuskodik: Midőn ezelőtt néhány héttel egy magyar-osztrák hadihajó a bosztoni kikötőbe érkezett, a szélhámos asszony nagy társasággal elindult a hajó elé s úgy tudta intézni a dolgot, hogy csónakja éppen abban a pillanatban érkezett a hadihajóhoz, amikor ágyú a tengerészeti arzenál tiszteletére üdvölvéseket tettek. Travó Mária Terézia elhitette a társasággal, hogy ezek az üdvölvések neki szólnak.

A kupsafalvi oláh pap gyilkosai. Hat héttel ezelőtt történt, hogy Kupsafalván meggyilkolták, kirabolták *Kupsa* Albert g. kath. lelkészt. A nyomozás mind- eddig eredménytelen volt, míg végre most elfogták a rablógyilkosokat Kupsa Juon, Kupsa Szamoita, Kupsa Sándor, Filip Sofron és Kuzen János személyében, akik tettüket mind bevallották. Vallomásuk szerint a gyilkosok egy közeli fenyvesben összegyűltek s onnan a paplakba mentek, ahol Kupsa Vaszil leánya, aki eselédként volt alkalmazva, beengedte őket, azután dorongokkal agyonverték a papot és nejét félholtra, majd a rabláshoz fogtak. A gyilkosok majdnem valamennyien az áldozat rokonai voltak.

Parasztlázadás Szerbiában. Minap több száz főből álló zarkovi parasztesapat, a polgármesterrel és a községi választókkal az élükön megtámadták a Belgrád mellett levő szerb hajóstársaság műhelyeit s azokat lerombolták. Amikor a kerületi kapitány a rendőrséggel megjelent, a parasztek ezek ellen támadtak s a kapitányt a Szávába akarták dobni. A területre, amelyen a műhelyek voltak, a község tart igényt s több ízben kérték annak visszaadását. Most azután így boszulták meg magukat.

A szép Deszanka vége. A szép Deszanka híres szépség volt. Messze Belgrádon túl is híres Györgyevics Deszanka volt a teljes neve. Szép volt, ügyes, kacér

és szenvedélyes s amellet elmés és okos is volt. De mindennél a tulajdonságainál jobban felköltötte iránta az érdeklődést kalandos életmódja. Legelőször akkor hallatott magáról, a mikor miot a budapesti szerb főkonzul Barjaktárovics felesége megszökött. Egyideig külföldön élt és itt képezte ki magát színésznővé s akkor egyenesen a szerb metropolisba tért vissza, hogy mint a nemzeti színház új tagja, első szerepet játszon. Ez volt Deszanka fénykora. A színpadon és színpadon kívül bomlott utána az egész férfivilág. Állítólag a fiatal trónörökös, György herceg is alig mulasztott el egy előadást, a melyen a szép Deszanka játszott. Zajos életmódja miatt azonban Belgrádot el kellett hagynia s akkor Bécsbe utazott. Ekkor azt az álhirt is terjesztették — némelyek szerint ő maga terjesztette — hogy a szerb trónörökös titokban utána szökött. A szép Deszanka az osztrák fővárosban szerződöttni akarta magát, azonban ez nem sikerült neki, mert már akkor beteg volt. Hiszterikus rohamok támadták meg a gyöngye testalkatu nőt. Egy kisebb-rangu színházban nyert nohezen szerződöttnést, azonban ott sem maradhatott soká, hanem leszorult az orfeumi színpadra. Betegsége azonban mindinkább krónikusává vált és végre a kórházba került, a hol a napokban meghalt.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-bank Részv.-Társ.

Budapesten, Muzeum-körút 19.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálog-kölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcéplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészgyári berendezéseket,
Szecskavágók,
Répavágók, Morzsológok, Darálók.
Árjegyzék, költségvetés,
szakszerű felvilágosítás
ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szervezeteknek tömeges megrendelés-nél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

!!! Kliséket olcsón !!!

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit ... (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja ...

a „Független Ujság“ kiadóhivatala.

(Budapest, IX., Üllői-ut 25.)

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil oséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körút 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcéplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL“ tolókerekű sorvetőgépeit, acélöntésű ekefelovel ellátott EKÉIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

A gazdasági gyakorlat köréből.

Csökönys lovak huzásra tanítása.

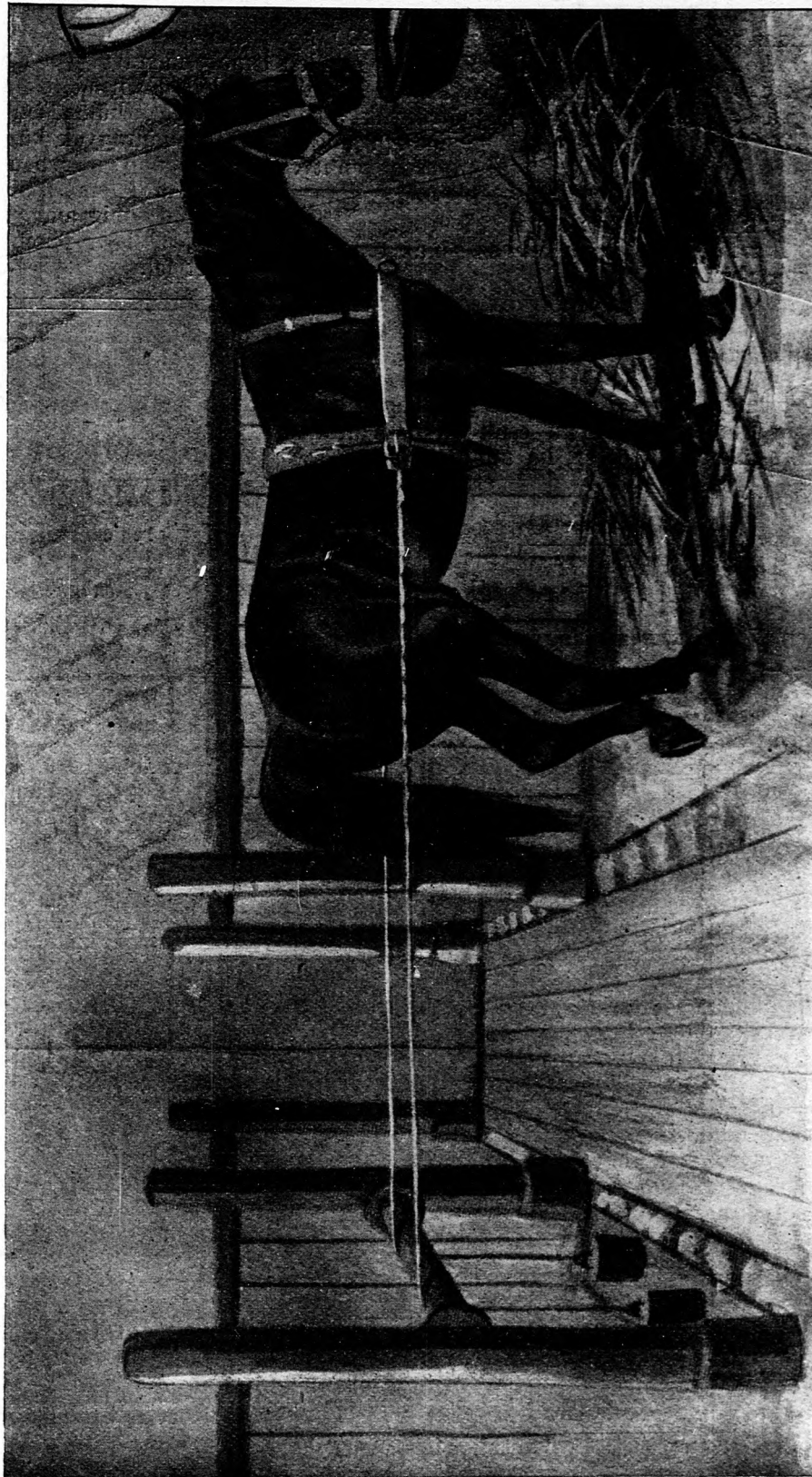
A mellékelt rajzon egyszerű és igen alkalmas készüléket mutatunk be olvasóinknak, melynek segítségével csökönys lovak jól és könnyen megtaníthatók a huzásra. A készülék használatkor a lovak rendes álló helyükön egész nap felszerelve állanak s csupán csak a kantár hiányzik róluk. Az istrángok helyén hosszú erős kötelek vannak, melyeket a ló háta mögött a tulsó oldalon a szerszámtartó oszlopokhoz erősített s könnyen forgó henger alakú fán vesszünk át. Ezen kötelek végeire nehéz súlyok akként vannak reá kötve, hogy mikor a ló a jászolból egészen hátra huzódik, akkor a súlyok a földön vannak, úgy hogy ezen helyzetben a lovat nem huzzák hátra felé. Ha azonban a ló a jászolhoz akar közeledni azon czélból, hogy egyék ugy a súlyokat kénytelen a magasba huzni. Ezek a súlyok kezdetben könnyebbek, de később mind nehezebbekkel cseréltetnek fel. Ily módon az éhség által kényszerítve a csökönys lovak igen könnyen s hamar megtanulnak huzni.

Rétterületek feltörése.

Rétterületek feltörése és szántófölddé való alakítása alkalmával mindenképp előtte alapos számítás is teendő, mivel így szántóföldi területünk növekszik meg s több trágyára és munkaerőre is lesz szükségünk. Először is azt kell eldönteni, hogy vajjon az átalakítandó rét mint szántóföld, nagyobb és biztonságosabb jövedelmhez, mintha azt rétnak hagytuk volna meg s ha ezen jövedelmi számítás az átestünk s az elegendő eredménnyel kecsegtet, úgy törjük fel a rétet; mert mindig a legmagasabb tiszta jövedelem elérése kell, hogy sze-

münk előtt lebegjen. A feltört rét többnyire elegendő tápanyagot tartalmaz, mégis annak trágyázását elmulasztanunk soha sem szabad, mivel a réttalaj a tápanyagokat nem tartalmazza olyan arányban s úgy elosztva, a mint az szántóföldi termé-
süinkre nézve szükséges.

A rét talajának tápanyaggazdagsága mindenképp előtte a rét minőségéről ítélni lehet meg s valószínű, hogy az csekélyebb mennyiségű tápanyagot tartalmaz, ha mint rét kielégítő terméseket nem adott. Függ továbbá a talaj tápanyaggazdagsága a rét növény-

Készülék csökönys lovak huzásra tanításához.

zetétől. Ha a herrefélék nagyobb mennyiségben vannak azon képviselve, úgy bizonyos, hogy nitrogénben szükségét egyáltalán nem szenved s így csak a káli és foszfor pótlása válhatik szükségessé. A tapasztalat szerint a legtöbb frissen feltört réttalaj kálfoszfat-trágyázással kapcsolatosan alkalmazott istállótrágyázással alaposan megjavítható s igen alkalmassá tehető szántóföldi termelésre. Az istállótrágya azonnal alkalmazható s tulajdonképeni célja a talaj humusz-tartalmának növelése.

Az egyes műtrágyafélék csakis a termelő növény vetése előtt alkalmaztassanak. Kezdetben erős istállótrágyázás alkalmazandó 250—300 m. m. kat. holdanként 150 kg. szuperfoszfát és 200 kg. kálinittal kombinálva. Az istállótrágyázás minden negyedik évben ismétlődő, de másodszor már közepes trágyázás is elegendő lesz. A műtrágyák alkalmazása 2 évenként eszközölendő mindaddig, míg a talaj tápanyagtartalma teljesen ki nincs egyenlítő, melyről kísérletek által győződhetünk meg.

Frissen feltört réttalajoknál a káli alkalmazása különös fontossággal bír s alkalmazásának elmulasztása egyértelmű a talaj kiszárolásával, mivel tudvalevő, hogy a réti szénában jelentékeny mennyiségű káliumot viszünk ki a talajból s ha annak pótlása meg nem történik, akkor zsemge termésekre számíthatunk.

Fokozatos trágyázással a rét talaja igen megjavítható. Általában azonban csak akkor ajánlható egyes rétterületek feltörése, ha mindezen trágyaszorokot megadhatjuk a talajnak, mert ellenkező esetben csak silány talajaink területét növeljük.

A foszforsav-trágyákról.

Nem üres frázis az, hogy talajaink foszfortartalma megesappant, mert tényleg a valóságban is úgy van az. A múlt évtizedek gabonatermesztése idézte elő a foszfortartalom csökkenését. A talaj a foszforsavat amúgy is csekély mennyiségben tartalmazza s így könnyen elképzelhető, hogy foszforozott gabonatermesztéssel gyorsan kiaknázható az. Foszforsavban szegény talajon pedig nehezen lehet gabonát termeszteni.

Különben ezt kezdik is belátni a termesztők s nem egy gazda van már, ki a foszfortrágyák használatát nélkülözhetetlennek tartja. Szóval e tekintetben határozott haladás tapasztalható, mert míg pár évvel ezelőtt ritkaságszámba ment az, aki rendszeresen foglalkozott a műtrágyázással, addig ma már igen gyakran találkozunk ilyenekkel s számuk folyton folyvást gyarapodik. Mit bizonyít ez? Kétségtelenül azt, hogy a műtrágyák, különösen pedig a foszfortartalmu műtrágyák sikerrel alkalmazhatók. Hiteles statisztikai adatok bizonyítják, hogy a foszforsavtartalmu műtrágyák úgy hazánkban, valamint a többi európai államokban évről-évre fokozottabb mérvben használatnak fel.

Az 1870. évben Algír- és Tuniszban gazdag

foszfátbányákra bukkantak, melyek kiaknázását tulajdonképen csak 1894-ben kezdték meg s azóta, mint az alábbi adatok igazolják, évről-évre nagyobb és nagyobb mennyiséget exportálnak.

1894-ben	exportáltak	53,235	tonnát
1895-ben	"	136,591	"
1896-ban	"	153,389	"
1897-ben	"	224,392	"
1898-ban	"	200,345	"
1899-ben	"	305,493	"

Tisserand számításai szerint az 1898 ik évben Európában mintegy 2,5 millió tonna ásványi foszfátot használtak fel, főleg szuperfoszfát gyártására, mely mennyiség a mai napig 1 millió tonnával növekedett. Ezen adatok azt hiszem eléggé megvilágítják a dolgot, különösen pedig azt, hogy a foszfortartalmu műtrágyák között a szuperfoszfát az, a mely legnagyobb mérvben használatnak fel. A szuperfoszfát a Thomas-salak mellett határozott előnyben van, mert míg amannak fogyasztása évről-évre fokozódik, addig a Thomas-salak fogyasztása hanyatlást tüntet fel.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

! Mezőgazdák különös figyelmébe! !

EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemezek.
Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

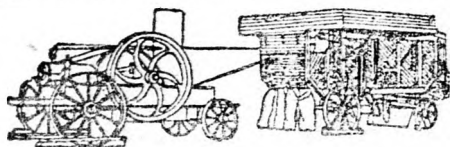
Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA“ Budapest.

Motor Ujdonság

cséplőkészletek is teljes

21 díjjal és éremmel kitüntetett benzin-petrolin
ásványolaj-motorok, villany-delejes gyújtóval és
legújabb szabadszemmel látható befecskendező készülék-
kel, ugyszinté legtisztább munkát teljesítő motoros
jótállás mellett, jutányos árban, kedvező részletfizetési
feltételek mellett beszerezhetők.

Kállay F. és Társa motortelepén, Budapest, VI., Nagymező-utca 37.

Aki jó motort akar vásárolni, kérjen ezen motor, szakérto
cztől árjegyzéket.

ANGYAL.

Mulattató.

Emléksorok.

A József Főherceg Szanatórium Egyesület emlékkönyvébe, hogy a tudóbetegeket megmentésük, a legjelesebb írók, közéletünk, a főúri társadalom jelesei irtak szép akxiomákat, fejtegetéseket, gyönyörű gondolatokat. Az egyesület e szép bokrétájából adjuk a következőket mutatónak.

Legnagyobb boldogság abban rejlik, hogy szenvedő embertársaink kínjait csillapítsuk és nyomorát enyhítsük.

Augusztina főhercegnő.
30./VIII. 904.

Útött az óra! Itt az ideje, hogy a minden honfitársát, testvérét szerető magyar kezefogva, váltakozva dolgozzék, szenvedő testvéreinek megmentésén. Itt az ideje, hogy minden szív, melyben némi szeretet, némi irgalmasság, emberiség honol és ezen tettől, ezen irgalmasságtól, emberiségtől hajtattva a szent célért buzduljon. Itt az ideje, hogy minden erőnkét megfeszítve, áldozatot nem kimélve százezrek könnyeit, enyhítsük százozrek kínjait, gyógyítsuk édes testvéreinket, őket a biztos halál markából kiragadva. Isten áldása bőven fizetendi minden e szent célra szánt áldozatainkat!

Budapest, 1904. VII. 15.

József Ágost főherceg.

A mit ezen legkisebb atyámfiak közül cselekedtetek, nekem cselekedtetek, mondja az ur.

Vaszary Kolos.

Minden fillér, a melyet a népszanatórium javára juttatunk, egy-egy csepp olaj e sötétség elleni küzdelemhez.

Szikra. (Gróf Teleky Sándorné.)

Egyesült erő üdvözölve és Istenben bizva, lehet csak reményünk emberiséget sujtó csapások enyhítésére.

Gróf Széchenyi Sándor,
Tolnam. főispánja.

Nekem úgy látszik, hogy az emberi élet és egészség becsét mi magyarok még nem eléggé méltatjuk. Pedig ha a jövőbe tekintünk, arra több okunk volna, mint másoknak.

Darányi Ignác.

Legjobban szeretik hallgatni az oly prédikációt, mely a könyörületességről és az alimizsnáról szól, de legtöbbször a kapásra s csak kevesen az adásra gondolnak.

Vác, 1904. VI. 17.

Gróf Csáky Károly,
váci püspök.

Sok szenvedő előtt az élet csak a halál gondolatában él.

Gondoljuk ezt meg és siessünk szenvedéseiket enyhíteni.

Bpest, I/IV. 1904.

Gróf Zichy János.

Azt a lázas munkát, melyet a beteg tudó végez, csak a még gyorsabb munka ellensúlyozhatja, melyet a jószív parancsol.

Bpest, november.

Tallian Béla.

Európa akkor lesz boldog, ha a kaszárnyákat átalakítják szanatóriummá, a tudóbetegek számára.

Rákosi Viktor.

Ne ítéljétek és nem íteltettek; ne kárhoztassatok, s nem kárhoztattatok; megbocsássatok, néktek is megbocsáttatik; — —

adjatok, néktek is adatik!

Kossuth Ferenc.

Szeretném minden orvos zsebórájára a cimlapra ráírni:

Soha beteget vigasztaló szó nélkül el ne hagyj!

Gárdonyi Géza.

Az élet hosszabbításának titkát sokan keresték, de még senki sem találta fel. A titok azonban csak abban a tanácsban rejlik: a ki hosszú életet akar elérni, rossz életmóddal ne rövidítse.

Zsilinszky Mihály.

A sorvasztó láztól agyongyötört testben — többnyire erős, nemes, türelmes lélek lakik és az izzó szemekből a legtisztább világnézet fénye ömlik a látogatóra. Nincs is ennél meggyőzőbb apologiája a természet fölötti hitnek, lévén a hosszas betegségben megtisztult lélek — a tulvilági élet küszöbén az igazság iránt a legfogékonyabb.

Majláth Gusztáv gróf,
erdélyi püspök.

A szenvedés nyomában egy angyal jár, a földön mint az ég küldötte s gondos kézzel gyógyítja a balsors által vágott sebeket, felszárítja a fájdalom könnyűit és új életre kelti a haldokló reményt.

E jó angyal a szeretet, s lakóhelye az érző, nemes szívek. Innét indulva ki, végzi áldott munkáját az emberiség boldogítására, az Isten dicsőítésére. Minden jótékonyezélu intézmény, a szerencsétlenek

Minden fillér, mit a tüdővész leküzdésére fordítunk, adomány a haza oltárára!

Azokat arra helyezni hazafiui kötelesség.

Horváth Béla,
főispán.

*

Nincs élet egészség — és nincs egészség jótékonyosság nélkül.

Szabó Jenő.

Ó az!

védelmére önzetlenül hozott minden áldozat: egy-egy diadala a földilétét ostromló nyomoruság felett.

Gyurátz Ferenc,
év. püspök.

*

Hol volnánk, ha a pusztító tüdővész ellen nem védekeznének az államok, mint a véres háborúk ellen.

Nagy Jenő,
Moson vármegye főispánja.

*

Ki a tüdőbajos betegnek visszaadja egészségét: új embert, új életet teremt és ennek áldása kiterjed reá és az egész országra.

Hegedűs Sándor,
v. b. t. t.

Mint a nap a reggeli harmatot, úgy szárítja fel a jótékonyagnak enyhét nyújtó melege, embertársaink szenvedéseinek fájó könnyeit és nyomdokában — áldás fakad.

Gróf Hadik Béla.

*

Halál ellen harcot ember hijába folytat,
Sirok mindig lesznek, amint eddig voltak.
De azért, ha nincs már egyéb menedéke,
Ez a harc az ember legszebb dicsősége.
Az a legnagyobb hős, nagyobb minden másnál,
Aki még e szörnyü küzdelemben sem hátrál,
Hanem az elesett társak fölé állva:
Folytatja a harcot életre-halálra!

Jakab Ödön,
főreálisk. tanár.

Hazánk viruló ifjúságát az emberiség legnagyobb ellenségétől a tuberkulózistól lehetőleg nemcsak hogy gyógyítani, de meg is óvni, ez egy magasztos szent kötelesség, amely iránt minden igaz emberbarátnak és hazafinak lelkesednie kell.

Gróf Pálffy Béla.

*

Isten nevében.

Virágkora multán
Róza hervadoz.
Még álma sem volt tán
S kis lány — sorvadoz,

Eltél, Isten rendje
Róza, hogy lehullj;
De te, szüzi zsenge
Bimbó el ne mulj!

Isten rendjét séri
A kora talál.
Szívünk meg nem érti
S vigaszt nem talál.

Mikor ellenében
Küzdelem merész:
Isten szent nevében
Nagy az emberész.

Kozma Andor.

Képeinkhez.

Angyal. Festették az angyalt már számtalanszor és számtalan alakban, de mindig csak szép volt az angyal. Egy ártatlan gyermek, benne a jószág a tudatlanság csirája, a nemes vagy nemtelen irány, benne van szóval a jó és a rossz magva, de ő még ártatlan, tehát angyal. Az emberi élet-pályán sok kísértés várja a az ártatlan gyermeket, a felnőttek közül kevesen halnak meg mint angyalok, megőrizve szívük tiszta jóságát. Festik az angyalokat, hogy buzdítsanak a jóra, nemesre. Ezt a szép angyalt is a szív és lélek gyönyörűségére mutatjuk be képünkön.

Ő az! Ifju évek, kevés gondnal, sok gyönyörrel megrakott idők. Mikor a szív lángra lobban a képzelt eszmény látásakor és egy őrizetlen pillanatban elrebben ajkunkról a hang: *ő az!* Kicsoda? Az a valaki, akit szeretünk, akivel az élet rózsakerájában akarunk élni és mindenek felett boldog lenni és boldogítani. Egy kedves, eszményi lányarcot mutat képünk. is Virágos kalap a fején, fiatal életerő ragyog szemeiben és neki is füléhez jutott már egy ifju elejtett szavai által a vallomás, — *hogy ő az!*...

Betűrejtvény.

Nⁿ n N^{1/2} Sz R L M n^e Vg Sz^o ottⁿⁱ leⁿⁱ

Megfejtési határidő 1905. május hó 28.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 19. számában közölt talány megfejtése:

*A nyul csak az erdő közepéig futhat be,
azután már kifelé fut az erdőből.*

Helyesen fejtették meg: Joó Mariska, Kerner Anna, Marosi Anna, Renner Ida, P. Lasztaméry Mariska, Simon Istvánné, Fazekas Antal, Mészáros József ifj., Simon Ferenc, Bárdos Béla, Barabás József, Francia János, Schwarz Antal, Derkovits Ferenc, Úveges

János, Jónás János, Lakatos Péter id., Berendi Áron, Szecső Ödön, Isó Lajos, Komora Mihály, Bede András, Góré Vencel.

A sorshuzásnál Simon Istvánné és Bárdos Béla nevei jöttek ki elsőnek, akiknek a kitűzött jutalom gyanánt egy-egy kötetet küldöttünk.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Barabás József. A legegyszerűbb és legcélszerűbb hangyairtás a leforrázás. Lakóházakban még azt is megteheti, hogy cukorport hintsen egy sarokba és mikor a legtöbben ott tanyásznak, forró vízzel leönti őket. — **Berekméri Ist. Andrásé.** Csőd alatt van. Tömeggondnok: Fittler Dezső dr. Bpest. IV., Váci-u. 74. — **Derkovits Ferenc.** Egy nagyobb magyar cégnek átküldöttük levelét, hogy küldjön címére árjegyzéket. Lapunk megjelenéséig biztonnal meg is kapta azt. — **Janek István.** Ha valaki a bérért vagy részért való cséplést iparszerűleg folytatja és reá nézve a másoknál való cséplés keresetforrás, akkor első sorban iparendélyt váltani és az ebből származó jövedelmét III. oszt. kereseti adó alá bevallani köteles. — **Gazda Vencel.** Forduljon kérdésével Ováry Ferenc dr. országgyűlési képviselőhöz, a Magyar Tűzoltó Szövetség elnökéhez, (lakik Veszprémben) aki készséggel fog szak-szerű feleletet adni mindarra, amit tudni akar. Egy levél írása elegendő. Címe: nagyságos.

Adó- és örökségi utbaigazító.

Népszerű könyvecske, ára: 60 fillér.
Kapható: Csikós Endrénéél Budapest, VIII. ker., Baross-utca 5. szám.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1905. május 17.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 112—124 K., vidéki borjúhús 120—136 K., sertéshus 140—150 K., szalonna füstölt 150—160 K., szalonna, olvasztani való 140—150 K., hárj 152—155 K., sertézsír 140—144 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K., hazai sonka 1.80—2.— K.

Baromfi-félék: élő tyúk ———— K., rántani való csirke 1.60—3.— K., sütni való csirke 2.60—3.20 K., kacsa, hizott 6.—7.— K., lud, hizott 9.—14.— K., pulyka, hizott 12.—14.— K., páronkint. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ———— K. kg.-ként.

Tojás: bácskai 70—71 K., erdélyi apróbb áru 68.—69 K. ládánként. (1440 drb.) Apadt ———— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.—9.— K., rózsá I. 8.40—9.60 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 18.—20.— mm.-ként.

Teavaj: (centrifugál) 2.50—2.60 K., főzővaj 1.50—1.70 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 24—28 fillér.

Budapesti piaci árak.

Szabvány Árak métermázsánként értendők.) Buza 17.20—17.80 K. Rózsa 14.55 K-tól 14.65 K-ig. Arpa 14.— K-tól 14.20 K-ig, jobb minőségű 14.30 K-tól 15.— K-ig. Zab 14.—14.90 K. Tengeri 14.60 K. Tízai ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	29.—	28.30	27.40	26.80	26.40	26.—	24.20	22.—	16.—

Takarmányvásár. Réti széna 6.—9.20 fillér, mubar 7.20—8.— fillér, zsupszalma 4.60—5.20 fillér, alomszalma 2.80—4.— fillér.

A „FUGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Vizsgai ajándékkönyvek!

Petőfi Regék

Színes képekkel. Csinos kötés.

Kedvezményes áron
20 darab 4 korona.

Székely Mesék

Csinos kötésben.

Kedvezményes áron
20 darab 5 korona.

Czím: Péterfy Tamás író, Budapest, IX., Köztelek.

A Segesvárnál eltűnt nagy költőről a nép ajkán szálló mesék gyűjteménye. Mindenik Petőfi rege egy-egy szép emlékvirág, mely a nép szívéből fakadt...

Jó gyermekek számára írta Péterfy Tamás. Húsz gyönyörű eredeti székely gyermekmese van e könyvben, melyek „AZ ÉN UJSÁGOM” és más elsőrendű lapokban jelentek meg. Ötven képpel díszítve.

Sürgönyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25-02.
Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság

Budapest, V., Nagy-Korona-utca 17. sz.

ÜZLETÁGAK: =====

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és főzelékküldemények után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítványozásra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást. Kivételi osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmi cikkek bizományi értékesítését elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hízott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság Igazgatósága ad. —

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto-) typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervzetek, alaprakok photolithografiai leg-szebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,278,240.— kor.
Alapítók	200,000.— kor.
Tartalékok	74,767-80 kor.
Összesen	2,253,007-80 kor.

1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782-26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331-73 kor.
1904. évi fölösleg	72,438-23 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselőik közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal az igazgatóság szolgál.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag-védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágyája. — Kivánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál:

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H. Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisítá-
soktól és figyeljünk a
védjegyre.

Minden zsák ólom-
zárral és tartalom-
jelzéssel van ellátva.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos

Budapest

Békkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott
állapotban és leg-
magasabb napi ára-
kon értékesít.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb
mezőgazdasági
gépgyárában

MOSONBAN

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy- és többsoros kapáló és töltőgető eszközök.
COLUMBIA CULTIVÁTOR
Hermann-féle kukoriczakupáló.

UJ AMERIKAI AGZÉLGEREBLYÉK
„THE HOLLINGSWORTH” szénagereblyék.

! Osborne kaszáló- és aratógépek!

Járgányos cséplőkészletek!

Francia szőlőmivelő és kaszáló eszközök.

Hirneves Mosoni Drill sorvetőgépek

és mindennemű talajmivelő eszközök.

Főraktár:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a

Fiókraktár:
Temesvár, Gazdaudvar

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és

Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel, a legjutányo-
sabb árak mellett szállítanak

John Fowler & Co.

Budapest-Kelenföld

a vasutállomással szemben.

Telefon 42—50.

Telefon 42—50.

1904. évi forgalom : 22,000 bál.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek első sorozata f. év, **július hó 5., 6. és
7-én** tartatik meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkezdményben, valamint ingyen raktározásbn rés-
zesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál :

HELLER M. S TÁRSA

GYAPJUÁRVERÉSI VÁLLALAT

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

A miskolci országos baromfi-kiállításon
díszoklevéllel kitüntetett

sárga orpingtonok faj- tisza tenyésztőjásai

12 darabonkint, patent csomagolással és
postai szállítással 10 koronáért kaphatók

Szilassy Elemér-nél

Verebély, Bars megye.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá _____

mindennemű egyéb _____

Műtrágyafélét, azonkívül _____

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitünő minőségben legolcsóbban

szállít a _____

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.